

Обґрунтування щодо створення загальнозоологічного заказника державного значення "Вижери"

Пропонується створення заказника в урочищі "Вижери", яке знаходиться в правобережній частині заплави р. Турія між селами Хотешів та Мельники-Мостище. Ця територія являє собою типове поліське болото. З геоботанічного погляду це евтрофне болото багатого живлення, яке представлене ценозами купинних осок, очеретів із куртинами чагарникових верб, переважно верби попелястої. Західний край цього урочища прилягає до річки Турія; 200-метрова смуга вздовж неї входить до гідрологічного заказника місцевого значення "Турський".

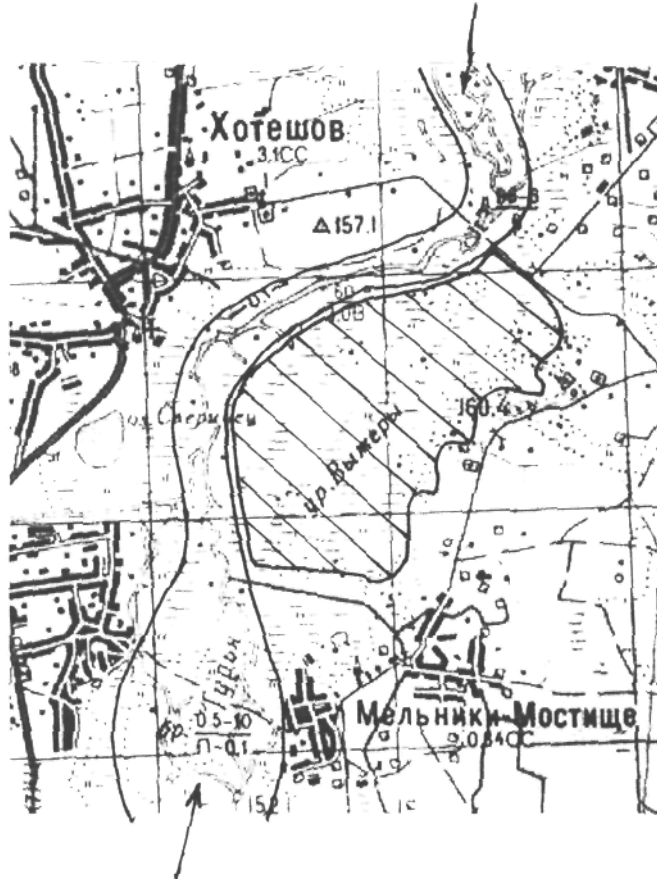
Загальна площа даного урочища складає близько 300 га. Орнітофауна в цілому типова для трав'яних та чагарникових боліт. Фоновими видами птахів, що гніздяться в цьому урочищі, є лукові очеретянки (борсучки), очеретяні вівсянки, звичайні цвіркуни, лугові щеврики, чечевиці, синьошийки, сірі кропив'янки, бекаси тощо. В цьому районі гніздиться кілька пар очеретяного луна. Кожен рік відмічається кілька десятків деркачів – вид, включений у категорію "Вразливий" на світовому та європейському рівнях, у Додаток I Директиви Ради Європи щодо охорони птахів і у Додаток II Бернської Конвенції.

Але найбільш важливим є те, що в цьому урочищі знаходиться одне з найбільших в державі поселень прудкої очеретянки (*Acrocephalus paludicola*). Цей вид включений до другого видання Червоної книги України і внесений до європейського списку птахів, яким загрожує зникнення (Додаток I Директиви Ради Європи щодо охорони птахів). Він також включений до Додатку I Боннської конвенції та Додатку II Бернської Конвенції. На територію України припадає південна частина її гніздового ареалу. В Європі проводяться широкомасштабні роботи по вивченню сучасного стану цього виду, з'ясуванню головних факторів, що негативно впливають на його популяції, планується розробка заходів по врятуванню цієї очеретянки. Загальна чисельність прудких очеретянок, що гніздяться в цьому урочищі, в різні роки коливається від 250 до 360 самців.

Значна частина території болота Вижери використовується місцевими селянами як сінокоси. Необхідно підкреслити, що створення заказників в місцях мешкання прудких очеретянок не виключає (а, навіть, заохочує) такі традиційні види використання болотних угідь місцевим населенням, як сінокосіння та випас (але не перевипас) худоби. Категорично повинні бути заборонені такі види господарської діяльності, які можуть спричинити порушення гідрологічного режиму – як осушення, так і обводнення (підтоплення).

Згідно з міжнародними критеріями, біотопи, де гніздяться не менше ніж 10 особин прудкої очеретянки, відносяться до найвищого рангу - Категорії A1 (Території, що мають глобальне міжнародне значення для збереження птахів (GIBA) та забезпечують життєдіяльність птахів, які перебувають під загрозою зникнення – Globally threatened species). Тобто, цьому урочищу, згідно з цими критеріями, необхідно надати природоохоронний статус, не нижчий ніж "заказник державного значення".

гідрологічний заказник
місцевого значення "Турський"

гідрологічний заказник
місцевого значення "Турський"

Загальнозоологічний заказник державного значення "Вижери"